

1 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewæm mangainta

Pabodo, Waa quëwëedäni, ante apænecäimpa

¹ Botö Pabodobo inömo ïmopa. Mönö töniñada Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmömo aedäni. Mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëninque münitö Tetadönica iñömö quëwëninque Codito ingante godongämæ mïni pönencabo ëñeedäni. Mönö Wængongui waadete pönö cæcä ate münitö gänë entawencæminimpa, ante yewæmömönipa.

Tetadönitenteidi näni wede pönönö

² Mönitö möni apæneyedë münitö tömämini beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninquæ apænemönipa. ³ Minitö Itota ingante æbänö wede pönente cæmïni ïmïnipa, ante ayæ tömengä ingante waadete pönëninquæ æbänö cæmïni ïmïnipa, ante cöwë apænemönipa. Ayæ münitö wæwëmini incæ, Mönö Awënë Itota Codito pongä ate watapæ bacæimpa, ante pönëninquæ æbänö wæntæye inämaï ee cæmïni ïmïnipa, ante adinque mönitö Wængongui mönö Mæmpo weca æyedëmë ponte apænedinqe cöwë mäninö ante pönëninquæ apænemönipa. ⁴ Mönitö töniñamini, münitö Wængongui nänö næ waademini ïnömini inte ëñeedäni. Tömengä münitö ïmïnite apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. ⁵ Edæ Itota

ingantedö ante mönitö watapæ möni apænedö ante wii önonquedö ante apænetamönipa. Wæætë Wængonguü nämä tæi piñænte nœ angä beyænque mönitö mïnitö ïmïnite apænedinque Awënë inte bai apænetamönipa. Wængonguü Önöwoca mönitö töö godongämæ cæcä beyænque mönitö mäninö möni watapæ apænedö ante, Nö impa, ante ædæmö pönëninque apænetamönipa. Mänömaï apænemöni ëñëmïni adinque mönitö, Wængonguü mïnitö ïmïnite apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. Ayæ mïnitö weca quëwëninque mönitö æbänö mïnitö beyæ ante quëwentamönii, ante do ëñëmïnipa.

6 Wængonguü Önöwoca watapæ nänö topämo ante pönongä ænämïni inte mïnitö nanguü caate wæmïni incæte Wængonguü nänö angaïnö ante ëñëninque Ao ante æmïnitapa. Mönitö æbänö cæmönii, ante adinque Awënë Itota Codito æbänö cæcää, ante adinque mïnitö adobaï möni cæbaï cæmïni bamïnitapa. **7** Ìnique Määtedöniabæ quëwënäni töö Acayabæ quëwënäni iñömö Itota Codito ingante nœ pönënäni iñönäni inte tömënäni tömänäni mïni cædï adinque mïni cæbaï adobaï cædänitapa. **8** Mïnitö wede pönëninque apænemïni beyænque Wængonguü nänö angaïnö ante Määtedöniabæ quëwënäni töö Acayabæ quëwënäni ëñënäni incæte wii mänii mëñömongaque iñömö quëwënäni ëñënänipa. Wæætë ædömë quëwënäni iñönänite wadäni mïnitö Wængonguü ingante mïni wede pönëmämo ante tededäni do ëñënänipa.

Ìnique mönitö mänii beyæ quïnante godömenque

apænequii. ⁹ Edæ, Mönitö münitö weca eñacæ pöninque apænemöni eñeninque münitö æbänö watapæ eñeminitapa, ante mäniñäni nē pönänäni incæ apænedäni eñemönipa. Ayæ adodäni münitö iminitedö ante iimai ante apænedänipa. Münitö, Mönitö wængonguïdi impa, ante mlini cönönincacoo incæ emö cæte wadæ pöninque mönö Wængonguï gämäno pöminitapa, ante apænedäni eñemönipa. Ayæ, Nåwå Wængonguï nē Quëwénongä ingante eñente cæcämönimp, ante pöminitapa, ante apænedäni eñemönipa. ¹⁰ Ayæ tömengä Wengä öonäde nē quëwénongä inte ocæ emænte poncæcäimp, ante münitö wänö cömini iminipa, ante apænedäni eñemönipa. Tömengä do wængaingä iñongante Wængonguï, Näni ömämoe, angä nē näni ömämongaingä ingampa. Iñinque Wængonguï mönö imonte nänö piinte panguimämo ante wæyomonte tömengä Wengä iñömö ængä beyænque quëwenguimö imompa.

2

Pabodo Tetadönica iñömö nänö cædö

¹ Mönitö töniñamini eñeedäni. Mönitö münitö weca möni eñacæ poñedë möni cædinö wü onorque impa, ante münitö do eñeminiimp. ² Mönitö do mlini eñeninö baï mönitö wænëñedë Pidipoto iñömö quëwëñömönite mäniñömö quëwénäni mönitö imönite wænæ wænæ cædäni beyænque wæwente intamönipa. Adodäni mönitö imönite, Münitö wænæ wænæ cæmini iminipa, ante tedewenäni eñeninque wætamönipa, ante münitö adobaï eñeminiipa. Ayæ münitö weca ponte quëwëñömönite waodäni tæiyænäni mönitö imönite Baa ante,

Minitö apænedämaï incæmïnimpä, ante wææ änäni incæte Wængonguü mönitö töön godongämæ cæcä beyænque tömengä ingantedö ante watapæ möni apænedö ante mïnitö ïmïnite guïñenämaï apænetamönipa.

³ Edæ mönitö, Wængonguü ingante pönemini ïnique waa ïmaimpä, ante mïnitö ïmïnite nanguü apænemöni inte wüi babæ wapiticæ pönëninque apænemönipa. Wüi wentamö entawëninque pönente apænemönipa cæmïni. Ayæ adobaï, Minitö oda cæcæmïnimpä, ante cædämaï inte mönitö wüi wapiticæ apænemönipa. ⁴ Wæætë Wængonguü mönitö ïmïnite apænedinque, Waa cæmïni abopa, änique, Minitö Itota ingantedö ante botö watapæ apænedö ante në apænemini ëñencædänimpä, ante angä ëñëninque mönitö në apænemöni ïmönipa. Mönitö, Waodäni mönitö ïmïnite waa acædänimpä, ante cædämaï inte wæætë, Wængonguinque mönitö ïmïnite waa acæcæimpä, ante cædinque apænemönipa. Edæ tömengä, Æbänö entawëmïni, ante mönü entawëñömö ante në acä ingampa. ⁵ Wadäni nämä beyænque ante, Waa tedemöni ëñëninque mönitö ïmïnite wæætë pönö cæcædänimpä, ante babæ cædäni baï mönitö ïñömö dicæ mänömaïnö ante mïnitö ïmïnite babæ cætamöniyaa. Mänömaïnö ante do ëñemïnipa. Ayæ, Mönitö wüi mïnitö godonte æinta ante beyæ apænetamönipa, ante do ëñemïnipa. Æbänö cætamönipa, ante Wængonguü në acä ingampa. ⁶ Waodäni mönitö ïmïnite waa acædänimpä, ante mönitö dicæ ämönitawogaa.

Ayæ, Minitö incæ wadäni incæ mönitö ïmïnite waa acædänimpä, ante dicæ ämönitawogaa. ⁷ Edæ,

Itota Codito nänö da godongaïmöni ïnömöni
 inte mönitö münitö ïmïnite, Pönömïni æninque
 quëwencämönimpa, ämöni baï waa incædönimpa.
 Wæætë münitö weca quëwëninque mönitö wääñä
 nänö wëñænäni guiyänäni ïnänite aedæmö cædä
 baï adobaï münitö ïmïnite cætamönipa. ⁸ Münitö
 ïmïnite nanguï pöni waadete pönëmöni inte mönitö,
 Itota ingantedö ante Wængongui nänö watapæ
 apænedö ante münitö ïmïnite apænedinqe
 watapæ totamönipa. Ayæ münitö nö möni
 në waademïni ïñömïnite mönitö münitö beyæ
 quëwentamönipa. Ayæ münitö beyæ wæmöni
 incæ adobaï watapæ tobaïmönipa. ⁹ Mönitö
 töñiñamïni eñeedäni. Nanguï pöni möni cædinö
 ante münitö do eñëmïnipa. Itota ingantedö ante
 Wængongui nänö watapæ apænedö ante mönitö
 münitö weca quëwente apænedinqe, Möni
 quëwengæimpä, ante wii eyepæ godö wædö
 ante dicæ antamöniyaa. Wæætë edæ, Münitö
 wædämaï incæmïnimpa, ante mönitö itædë incæ
 woyowotæ incæ tömëmöni nanguï cædinque ænte
 quëwentamönipa.

¹⁰ Münitö në wede pönëmöni weca quëwëninque
 mönitö tæiyæ waëmö ëwocamöni inte nö cæte
 quëwëñömönite münitö, Wënæ wënæ cæmïnipa,
 ante aedö cæte anguïmïni. Wæætë mönitö
 cædinö adinqe münitö, Mönitö aebänö quëwëmöni
 ïmönii, ante do amïni inte në apænemïni ïmïnipa.
 Wængongui adobaï ante do acä ingampa. ¹¹ Edæ
 waocä mæmpocä tömengä wëñænäni iñönänite
 tömengä, Münitö eñenguïmïni, ante odömongä
 baï mönitö adobaï münitö tömämïni iñömïnite
 adocanque adocanque ingante, Bitö eñenguïmi,

ante odömonte apænetamönipa. Mänömaï cætamönipa, ante münitö do eñéminpä. ¹² Müni quëwënö adinque Wængonguï tocæcäimpa, ante cædinque münitö tæiyæ waëmō quëwencæmünimpä, ante mönitö nanguï apænetamönipa. Ayæ, münitö mänömaï cæte quëwencæmünimpä, ante waadete apænetamönipa. Ayæ adobaï mönitö wæætë wæætë apænedinque münitö ïmînîte adodö ante ancaa apænetamönipa. Wængonguï iñömö, Botö Awënë Odeye nempo quëwëninque münitö botö ñao èmöñömö botö tönö godongämæ quëwencæmünimpä, ante tömengä münitö ïmînîte aa pedinque apænte ængampa.

¹³ Ayæ adobaï mönitö Wængonguï nänö angaïnö ante münitö ïmînîte apænemöni eñëneninque münitö ö ænte do pöneminitapa. Nåwangä Wængonguï nänö angaïnö impa, ante adinque münitö, Wïi waodäniqe näni angaïnö impa, ante pönëninque wæætë, Nåwangä Wængonguï nänö angaïnö impa, ante pönëninque ö æmînitapa. Ìnique münitö në wede pönemini inte Wængonguï nänö angaïnö entawëmîni beyænque nanguï cæmîni ïmînîpa, ante eñëneninque mönitö Wængonguï ingante cöwë waa ate pönente apænemönipa. ¹⁴ Oodeabæ iñömö Wængonguï ingante godongämæ näni pönencabo iñömö tömengä nempo quëwëñönänite oodeoidi töménäni ìnänîte togænte pänäni wædäni baï münitö mönitö tönïñamîni iñömîni münitö ömæ iñömö në quëwënäni incæ münitö ïmînîte adobaï cædäni wæmînitapa. Mänömaï cædäni wædinque münitö Oodeabæ iñömö Wængonguï ingante godongämæ näni pönencabo wædäni baï adobaï wæmîni bamînitapa.

15 Oodeoidi iñömö Wængonguü beyæ në apænegaänäni ïnänite wænönäni wængadänimpa. Ayæ ate tömënäni pæinäni iñömö Itota Codito ingante wænönäni wængacäimpa. Ayæ ñöwodäni adocabodäni incæ mönitö ïmönite adobaï togænte wido cædänitapa. Mäninäni näni cædinö adinque Wængonguü tömënäni ïnänite ædö cæte waa aquingää. Adodäni incæ waodäni tömänäni ïnänite piñte quëwënönänimpa töö. **16** Edæ oodeoidi ïnämäi ïnäni ïnänite, Codito ængä beyænque münitö quëwencæmïnimpa, ante apænedämaï incæmïnimpa, ante cæcæte ante mäninäni oodeoidi incæ mönitö ïmönite Baa änique wææ cædänipa töö. Mänömaï cöwëwënæ wënæ cædinque tömënäni wæætë wæætë näni wënæ wënæ cædincoo idæwaa cædänipa. Idæwaa i ïnique Wængonguü nänö ængü bate piimämo tömënäniya do pongatimpa.

Tetadönitenteidi weca Pabodo ëñacæ pöinente wæcampä

17 Incæte mönitö töniñamïni ëñeedäni. Tömënäni änäni beyæ mönitö münitö ïmïnite èmö cæte godinque wii wantæpiyæ ante gotamönipa. Godinque münitö ïmïnite adämaï ïmöni incæte mönitö münitö beyæ ante cöwë pönentamönipa. Münitö ïmïnite nanguü aïnente wæmöni inte mönitö, Æbänö cæte goquïmönii, ante pönéninque nanguü cætamönipa. **18** Edæ münitö weca pöinente wætamönipa. Botö Pabodobo iñömo inte wæætë wæætë nö pöinëmo intabopa. Mönitö pöinëmöni incæte Tatäna wæætë mönitö ïmönite wææ cæcæ wætamönipa. **19** Mönö Itota Codito nänö ponguiïönæ tömengä weca ongöninque mönitö æbänö ante beyæ watapæ bacæimpä, ante

pönëmöni ïmönii. Wïï münitö beyænque toquïmönii. Edæ në pönëmïni ïnömïni inte münitö do möni në watapæ todömïni ïmïnitapa. Ayæ waodäni tæï ëmonte gänä cædinque poganta ænte todäni bai münitö beyænque ante mönitö në toquïmönii ïmönipa. ²⁰ Nåwangä impa. Waa pöni cæmïni ïnique münitö möni në waa amïni ïnömïni inte möni në watapæ todömïni ïmïnipa.

3

¹ Mänömaï beyæ mönitö, Münitö ïmïnite adämaï inte awædö, äninqe, Ædö cæte godömenque wänö cömöni inguïmönii, ante pönënique mönatö adomönaque Atëna iñömö ongonguëñemöna ïmönapa, ante pönente wætamönapa. ² Ayæ Timoteo në mönö töniñacä ingante münitö weca ante da pönömöna pongantapa. Tömengä iñömö Wængongui tönö godongämæ cædongä iñongante Itota mönö Codito ingantedö ante mönö watapæ apænedö ante ëñencædänipa, ante odömonte apænedongä ingampa. Tömengä münitö ïmïnite, Mïni wede pönënö ante tæï ongonte quëwëedäni, ante ayæ, Wampo pönënique tæï pïñænte cædäni, ante ædæmö apænecæcäimpä, ante mönatö tömengä ingante da pönömöna pongantapa. ³ Wadäni münitö ïmïnite quiëmë cædäni caate wæmïni incæte tömämini wadö pönënämäi inte ñimpo cædämäi incæmïnipa, ante cædinque Timoteo ingante da pönömöna pongantapa. Mönö ïmonte cöwë mänömaï cædäni caate wæquëñemö ïmompa, ante münitö do edonque pöni ëñemïnipa. ⁴ Ayæ münitö weca möni quëwëñedë mönitö münitö ïmïnite apænedinque,

Mönö ïmonte quiëmë baï togænte panguïnänidö anguënë, ante wæætë wæætë apænetamönipa. Edæ münitö ëñenö baï mäninö do batimpa. ⁵ Mänömaï beyæ botö, Ædö cæte godömenque wänö cömo inguïmoo, ante, Mîni wede pönënö æbänö impa, ante botö ëñencæboimpa, ante Timoteo ingante da pönömo pongantapa. Wënæ awënë, Oda cæe, ante në änewënongä iñömö münitö ïmînite, Oda cæedäni, angä ëñeninqe münitö wabänö ëñëmînipa, ante botö ancai guñente wætabopa. Mänömaï ëñente cæmîni ïninqe mönitö cædînö wo éwente babaimpa, ante pönentabopa.

⁶ Incæte Timoteo münitö weca quëwëninque ñöwoque mönitö weca ocæ èmænte pongantapa. Mîni wede pönënö ante apænedinqe tömengä, Wede pönënanipa, angantapa. Ayæ, Në waadete pönënanipa, ante apænecä ëñentamönapa. Münitö mönatö beyæ cöwë waa pönëmîni ïmînipa, ante tömengä apænecä ëñentamönapa. Ayæ mönatö münitö ïmînite aïnëmöna inte wæmöna baï münitö adobai mönatö ïmönate aïnëmîni inte wæmîni ïmînipa, angantapa. ⁷ Mänömaï beyæ mönitö töniñamîni ëñeedäni. Quiëmë beyæ wæmöna incæ ayæ mönatö ïmönate togænte pänäni wæwëmöna incæte mönatö mîni wede pönënö beyænque wæætë wampo pönente batamönapa. ⁸ Münitö mönö Awënë ingante ñimpo cædämaï pönëmîni beyænque mönatö ñöwo wampo pönente baï quëwëmöna ïmönapa. ⁹ Mönatö mönö Mæmpo Wængonguï weca ongöninqe münitö beyæ nanguï watapæ tomöna inte wæætë apænemönapa. Incæte münitö beyæ ante Wængonguï ingante ædö cæte waa ate pönente

eyepæ apænequümönaa. ¹⁰ Minitö mïni wede pönëö ante æbänö ayæ wii eyepæ pönëmïni, ante wæmönipa. ïnique, Minitö ïminite wæætë adinque mönitö odömonte apænemöni ëñëníque mïnitö eyepæ pönencæmïnimpa, ante cædinque mönitö woyowotæ itædë Wængongui ingante nö nangui pöni apænemöni ïmönipa.

¹¹ Wængongui mönö Mæmpo incæ mönö Awënë Itota Codito tönö möni goquïnö ante töönö pïnonte baï cæda ate mïnitö weca gocæmönimpa. ¹² Mönitö mïnitö ïminite godömenque waadete pönëmöni baï mönö Awënë Itota pönö cæcä ate mïnitö adobaï mïnitö weca wacä ingä wacä ingä godömenque godömenque waadete pönencæmïnimpa, ämönipa. Ayæ waodäni tömänäni ïnänite godömenque waadete pönencæmïnimpa, ämönipa. ¹³ Tömengä pönö cæcä beyænque mïnitö tæimö entawente incæmïnimpa, ämönipa. Edæ mönö Awënë Itota quïnäni né tæiyæ waëmö ëwocadäni tömänäni tömengä tönö godongämæ poncædänimpa. Töménäni näni pöñedë mïnitö ïñömö Wængongui mönö Mæmpo weca pömïni adinque tömengä ædö cæte, Wënæ wënæ cæmïni ïmönipa, ante anguingää. Minitö tæiyæ waëmö ëwocamïni incæmïnimpa, ämönipa.

4

Wængongui waa acæcäimpa, ante mönö quëwënö ante

¹ Mönitö tönïñamïni ëñeedäni. Adodeque ayæ apænequümöni ïmönipa. Mïni quëwënö ante Wængongui waa acæcäimpa, ante mönitö, ïimaï quëwëedäni, ante do wææ odömonte apænemöni

ëñëmënitawo. Ìninque mënítö Ao ante quëwënömiñi ïmïnipa. Ñöwo iñömö mönitö Awënë Itota ëmöwo ante apænedinque mënítö ïmïnite, Mäniñonque ante gomonga cæte quëwencæmïnimpa, ante ancaa apænemönipa.

2 Awënë Itota nänö änö ante ëñente cædinque mönitö mënítö ïmïnite wææ änique, Íimaï cædäni, antamönipa. Mäniñö möni wææ ante odömonte apænedö ante mënítö do ëñenïmïnipa. **3** Wængongui ñänö änö iñömö Íimaï impa. Mënítö iñömö tæiyæ waëmø ëwocate quëwenguëñemïni ïmïnipa. Wacä nänöogæ ingante godö towente cædämaï inte edæ önonque mïni nänöogænque quëwenguëñemïni ïmïnipa. **4** Onguiñæmïni tömämïni iñömö, Botö moncæboimpa, ante cædinque mënítö, Æbänö cæte nänöogæ æmo ate Wængongui tönö waodäni waa aquïnänii, ante ëñenguëñemïni ïmïnipa. Mënítö, Tæiyæ waëmø ëwocadïnque ængæimpä, ante ëñenguëñemïni ïmïnipa. **5** Wii wadäni baï, Wængongui ingante æbänö ingaingä ingää, ante ëñenämaï ïnäni baï onquiyænque ante näni towënonque ante pönenämaï quëwencæmïnimpa. **6** Mäniñö ante né pönengä iñömö, Botö tönïñacä nänöogængä ingampa, ante pönëninque tömengä nänöogæ ingante towente cædämaï ïnique tömengä ingante wënæ wënæ cædämaï incæcäimpa.

Ímaï wënæ wënæ cædäni ïnänite Awënë Itota pancæcäimpa. Wëenëñedë mäniñö ante mënítö ïmïnite apænedinque do wææ angamönipa. **7** Edæ Wængongui mönö ïmonte wii, Towencæmïnimpa, ante apænte

ængacäimpa. Wæætë, Minitö tæiyæ waëmö ëwocate quëwencämënimpa, ante tömengä mönö ïmonte apænte ængacäimpa. **8** Mänömaï beyæ æcänö mäninö ante Pabodo nänö, ïimaï cæedäni, ante nänö wææ odömonte apænedö ëñeninqe Baa äna ïñömö tömengä wii waodänique ïnänite ëñenämaï inte Baa angä ingampa. Wæætë Wængonguï münitö ïmïnite nänö Tæiyæ Waëmö Önöwoca në pönongä ingante ëñenämaï inte Baa angä apa quëwëminii.

9 Mïni pönencabo mïni tönïñadäni iñönänite mïni waadete pönënö ante mönitö quïnante yewæmonguiümöni. Edæ münitö tömëmïni ïmïnite, Wacä ingä wacä ingä waadete pönencämënimpa, ante Wængonguï odömonte apænecä ëñemïnitapa töö. **10** Nö impa. Mäatedöniabæ tömämæ iñömö mönö pönencabo mönö tönïñadäni tömänäni ïnänite do waadete pönemïni ïmïnipa. Incæte möni tönïñamïni, Minitö mäninö ante gomonga cæte quëwencämënimpa, ante ancaa apænemönipa. **11** Minitö piyænë cæte quëwencämënimpa. Wadäni, Æbänö cæquënenäni ïnänii, ante cöwë änämaï incämënimpa. Ayæ, Wæntæye ïnämaï inte mïni önopocä cæte quëwencämënimpa. Mäninö do möni apænedö baï münitö, Cæinëmönipa, ante cæcämënimpa, ämönipa. **12** Mänömaï cämïni baï iñmö iñmö iñmö mïni quëwënö adinque wadäni në pönënämaï ïnäni wæætë münitö ïmïnite waa acædänimpä. Ayæ adobaï münitö waodäni ïnänite, Pönömïni æncämënimpa, ante änewënämaï quëwencämënimpa.

Mönö Awënë Itota nänö ocæ ëmænte ponguiönæ

13 Mönitö töniiñamini eñeedäni. Në æmæwo wængäinäni iñömö æbänö baquïnänii, ante minitö eñencæminimpa, ante yewæmömönipa. Wadäni, Mönö ñäni ömæmongæimpä, ante pönénämäi ïnäni inte wæwënäni baï minitö wii adobaï wæwëmïni incæminimpa, ante yewæmömönipa.

14 Itota æmæwo wæningä incæ ñäni ömæmonte ïnongäimpa, ante pönemö imompa. Itota ingante pönente në wængäinäni iñönänite Wængongui iñömö mäninäni ïnänite Itota töno tömengä weca ænte mämongä poncædänimpa, ante adobaï pönemompa.

15 Wængongui nänö apænedö baï mönitö iïmaï ante minitö iïminite apænemönipa. Awënë Itota nänö ponguiönæ mönö në mümö quëwëmö inte ayæ ongömö iñömö mönö wii täno tömengä weca gocæmöimpa. Wæætë tömengä ingante pönéninque në æmæwo wængäinäni inte mäninäni iñömö täno goquïnänidö anguënë. **16** Edæ mönö Awënë Wængongui nänö wææ änonque ante yedæ äñongä Wængongui anquedoidi tæiyæ awënë aa pecæcäimpa. Wængongui todompeta näni ancadeca adocanque we we öoncæ cæyongä mönö Awënë Codito incæ öonædë quëwente pö wææncæcäimpa. Pö wææñongä tömengä ingante në pönente wængäinäni tömënäni täno ñäni ömæmoncædänimpa. **17** Ayæ ate Wængongui cæcä beyænque mönö në mümö quëwëmö inte ayæ ongömö iñömö mönö tömënäni töno godongämæ boguïmancodë æicæmöimpa. Boguïmancodë æidinque mönö Awënë öonædë iñö wææ pöñongante mönö tömengä ingante bee tencæmöimpa. ïninque cöwë Awënë weca

quëwencæmōimpa. ¹⁸ Mänömaï beyæ, Mönö Awënë Codito incæ öönædë quëwente pö wææncæcäimpa, ante pönéninque wampo pönencædänimpa, ante cædinque münitö wacä ingä wacä ingä ædæmō apæneedäni.

5

¹ Ñöwo mönitö töniiñamini eñeedäni. Æönædö mänii baquii, ante münitö imñite ædö cæte yewæmonguimönii. ² Edæ mönö Awënë Itota nänö ponguiönæ iñömö né awëmō aengä woyowotæ iñontobæ pö guiicä baï iñontobæ baquïnö anguënë, ante münitö tömëmini waa eñëminipa edæ. ³ Waodäni, Mönö piyænë cæte guïñenämäi quëwemompa, ante näni tedeyedë ènengä iñontobæ wëñæ nantate wæcä baï tömënäni adobaï iñontobæ näni ömäe ëwenguïnö baquïnö anguënë. Iñinque ædö cæte wodii wïnonguïnäni.

⁴ Incæte münitö mönitö töniiñamini eñeedäni. Mäniönæ näni wæwente eönæ né awëmō ænongä pö guiicä baï iñontobæ iñque bayonte münitö wii wëmō iñömö quëwemini inte guïñenämäi incæmënimpa. ⁵ Münitö Wængonguü wëñæmëni imini iñinque näö iñömö tömämëni quëwemini iminipa. Mönö cöwë wentamö iñömö cædonäni baï wii imöimpa. ⁶ Mänömaï beyæ mönö wii wadäni mö nänäni baï mongæimpa. Wæætë mönö näni ömæmöninque nämä wææ ante quëwemö ingæimpa. ⁷ Edæ tömënäni né mänäni iñömö woyowotæ mönäni iñänipa. Ayæ wadäni ti nämæ bedinque né quidi quidi dowænte iñäni iñömö woyowotæ bete badänipa. ⁸ Incæte mönö näö iñömö cægomö inte nämä wææ ante

quëwëmō ingæimpa. Tæïneta wææ wëñate baï cædinque Itota ingante mönö wede pönënö ante mönö waadete pönënö ante mönö entawente quëwengæimpa. Tæïneta ocabogata wææ encate baï cædinque mönö edæ, Wængongui ãngä beyænque quëwencæmōimpa, ante pönënö ante mönö ëwocate quëwengæimpa. ⁹ Edæ Wængongui nänö ãnguü bate piinguümämo ante tömengä, Wiï wæwencæmïnimpa, ante mönö ïmonte apænte ãngacäimpa. Wæætë mönö Awënë Itota beyæ tömengä mönö ïmonte ãngä beyænque quëwencæmōimpa. ¹⁰ Tömengä, Botö tönö quëwencæmïnimpa, ante mönö beyæ wængacäimpa. Ìnique miï ïmö incæ wænte ïmö incæ mönö cöwë tömengä weca quëwencæmōimpa. ¹¹ Mänömai beyæ münitö iñömö do cæmïni baï gomonga cæedäni. Wampo pönencædänimpa, ante cædinque münitö wacä ingä wacä ingä ædæmō apænedinque, Æmæwo pægaïmïni inte tæï piñænte cæedäni, ante odömonte apæneedäni.

Mönö tönïñadäni ïnänite Pabodo nänö äno

¹² Ñöwo mönitö tönïñamïni ëñeedäni. Münitö ïmïnite iïmaï apænemönipa. Münitö weca në nanguü odömonte apænedäni iñönänite münitö tömënäni ïnänite waa acæmïnimpa, ämönipa. Edæ Awënë Itota apænte nänö ænïnäni inte tömënäni, Münitö iïmaï waa quëwëedäni, ante münitö ïmïnite në aadäni ïnänipa. ¹³ Tömënäni näni cædö beyænque münitö tömënäni ïnänite godömenque nanguü waa amïni inte waadete pönëedäni. Münitö wacä ingä wacä ingä piyænë cæte quëwëedäni.

14 Mönitö töniñamïni ëñeedäni. Minitö ïminite ïimaï ante ancaa ämönipa. Wæntæye ïnäni ïnänite wææ ante apæneedäni. Guiñente ïnäni wampo pönencädänimpa, ante tömënäni ïnänite ædämö apæneedäni. Æmæ pönënäni tönö godongämæ cæedäni. Wadäni tömänäni ïnänite münitö waadete ee cæedäni ämönipa.

15 Æcämenque ingante wadäni wënæ wënæ cædäni adinque münitö Baa ämïni beyænque mänïnäni wæætedö wæætë näemæ wënæ wënæ cædämaï incädänimpa. Wæætë wacä ingä wacä ingä cöwë waa cæcämönimpa, ante pönëninquæ cæedäni. Ayæ wadäni tömänäni ïnänite adobaï cæedäni.

16 Münitö cöwë watapæ tote quëwëedäni. **17** Wængongui ingante woyowotæ itædë apænete quëwëedäni. **18** Mini quëwenganca quiëmë baï ba incæte münitö cöwë Wængongui ingante waa ate pönëninquæ apæneedäni. Edæ Itota Codito nempo né quëwëmïni inte mänïnö ante münitö beyæ ante Wængongui nänö änö impa.

19 Wængongui Önöwoca nänö cæinö adinque münitö tömengä ingante ædö cæte, Cædämaï ie, ante wææ anguümïnii. **20** Wængongui beyæ né apænedäni näni apænedö ëñeninquæ münitö badete todämaï quëwëedäni. **21** Wæætë waodäni näni apænedö tömänö ante ëñeninquæ, Æbänö i, ante edonque ëñengæimpæ, ante cædinque münitö, Nö näni änö i, Babæ näni änö i, ante pönëninquæ do ëñencämïnimpa. Waa änö impa, ante ëñeninquæ münitö mänïnö ante ö ænte baï quëwëedäni. **22** Quiëmë wënæ wënæ cæquïi, ante adinque münitö Baa ante gomö aedäni.

²³ Wængonguü incæ nē piyænē cædongä inte pönö cæcä beyænque ædæmō tæiyæ waämö entawämëni incæmënimpa. Awënë Itota mönü Codito tömengä nänö ponguinganca münitö iñömö Wængonguü pönö cæcä ate münitö mümö incæ önwocä incæ baonga incæ wënæ wënæ cædämäi incæmënimpa.
²⁴ Wængonguü nänö nē apænte ænämëni iñömënite tömengä münitö imënite cöwë pönëninque tömengä nänö änö baï ædæmō cæcæcäimpa.

Pabodo, Waa quëwencæmënimpa, angampa

²⁵ Mönitö töniñamëni iñömö ëñeedäni. Münitö mönü Beyæ ante Wængonguü ingante apæneedäni. ²⁶ Münitö pönencabo iñömënite mönü tömämëni waa quëwencæmënimpa, ante waadete pönëninque ämönipa. ²⁷ Edæ Awënë Itota ëñëñlongä botö münitö imënite wææ ante, ïi yewæmöinta adinque münitö mëni pönencabo iñömënite adocanque ingante ämëni tömänäni ëñëñönäni tömengä adotaa adinque apænecä ëñencædänimpa, ämopa. ²⁸ Awënë Itota mönü Codito münitö imënite waadete pönö cæcæcäimpa, ante botö mäninque ante yewæmömopa.

**Wængongui nänö Apænegaïnö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

9bedab5a-39ff-5163-a35b-8056cbbe8690